

УДК 373.2

DOI 10.33514/ВК-1694-7711-2023-1(2)-94-100

Кошалиева Салтанат Шайдуллаевна

К. Карасаев атындагы Бишкек мамлекеттик университети, педагогика
жана психология кафедрасы, ага окутуучусу

Кошалиева Салтанат Шайдуллаевна

Бишкекский государственный университет им. К. Карасаева, кафедра педагогики и
психологии, старший преподаватель

Koshalieva Saltanat Shaydullaevna

Bishkek State University. K. Karasaev, Department of Pedagogy and Psychology, Senior Lecturer

**МЕКТЕПКЕ ЧЕЙИНКИ КУРАКТАГЫ БАЛДАРДЫН ДЕН СОЛУГУН ЧЫНДООДО
ПЕДАГОГИКАЛЫК ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ПАЙДАЛАНГАН
КОНСТАТИРУЮЩИЙ ЭКСПЕРИМЕНТТИН МАЗМУНУ
СОДЕРЖАНИЕ КОНСТАНТИРУЮЩЕГО ЭКСПЕРИМЕНТА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ
ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ В УКРЕПЛЕНИИ ЗДОРОВЬЯ ДЕТЕЙ
ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА
CONTENT CONSTANCIAL EXPERIMENT USING PEDAGOGICAL TECHNOLOGY
AND INCREASING HEALTH IN CHILDREN OF PRESCHOOL AGE**

Кыскача мүнөздөмө. Бул макалада мектепке чейинки курактагы балдардын ден соолугун чындоочу педагогикалык технологияларды колдонуунун эффективдүүлүгүн ачуу максатында жүргүзүлгөн эксперименталдык изилдөөлөрдүн натыйжалары берилет. Изилдөөнүн жүрүшүндө алынган сандык көрсөткүчтөр да, сапаттык көрсөткүчтөр да каралат. Сергек жашоо образынын эрежелерин билер-билбеси боюнча балдарды тестирлөө эксперименттик группадагылардын сергек жашоо образын бир топ терең түшүнөрүн жана аны күндөлүк турмушунда колдоно аларын көрсөттү. Мындан тышкары, балдардын когнитивдик көңүл буруу, эс тутум, кеп сыяктуу жөндөмдүүлүктөрүнүн жакшырганы байкалды. Ошондой эле эки группадагы балдардын стресстик деңгээлдерине иликтөөлөр жүргүзүлдү. Эксперименттик группадагы балдар, текшерилүүчү группадагыларга караганда, стресстик деңгээлди көп сезишкен эместигин натыйжалар көрсөттү. Балким бул эксперименттик группадагы балдардын чоңдордон кошумча колдоо алганына жана стресстик кырдаалдардан чыга билгенине байланыштуу чыгар.

Аннотация. В данной статье представлены результаты экспериментального исследования, проведенного с целью выявления эффективности использования педагогических технологий, улучшающих здоровье детей дошкольного возраста. Учитываются как количественные, так и качественные показатели, полученные в ходе исследования. Тестирование детей на знание ими правил здорового образа жизни показало, что участники экспериментальной группы имеют гораздо более глубокое представление о здоровом образе жизни и могут использовать его в своей повседневной жизни. Кроме того, у детей улучшились когнитивные способности, такие как внимание, память и речь. Также были исследованы уровни стресса у детей обеих групп. Результаты показали, что дети в экспериментальной группе не испытывали большего уровня стресса, чем дети в контрольной

группе. Возможно, это связано с тем, что дети экспериментальной группы получили дополнительную поддержку со стороны взрослых и смогли выйти из стрессовых ситуаций.

Abstract. The health of preschool children plays an important role in shaping their future physical, psychological and social development. Educators and educators are constantly looking for effective methods and technologies that can help improve children's health. Experimental research is one of the ways to reveal the effectiveness of such pedagogical technologies. This article presents an overview of the results of a pilot study on the use of pedagogical technologies in promoting the health of preschool children. Purpose of the study The purpose of the study is to evaluate the effectiveness of the use of pedagogical technologies in improving the health of preschool children, including physical, mental and social well-being.

Негизги сөздөр: Ден соолукту чыңдоо, педагогикалык технология, эксперимент йога жана пилатест элементтер.

Ключевые слова: Осознание здоровья, педагогическая технология, эксперимент, элементы йоги и пилатеса.

Keywords: Health awareness, pedagogical technology, experiment. Elements of yoga and pilates.

Эксперимент бир жыл бою Бишкек шаарындагы “ЖАС Теремок” балдар бакчасында жүргүзүлдү, мектепке чейинки курактагы балдардын ден соолугун чыңдоочу педагогикалык технологияларды пайдалануу боюнча иш ошол жерде уюштурулган. Экспериментке 5тен 6 жашка чейинки 20 бала катышты, алар эки группага бөлүнгөн: текшерилүүчү жана эксперименттелүүчү.

Констатациялоочу экспериментти жүргүзүүнүн максаты – зарыл мазмунду, азыркы методдордун жана формалардын негизинде мектепке чейинки уюмдарда ден соолукту сактоо технологияларын ишке ашыруу процессин башкаруунун жолдорун иштеп чыгуу. [8-67ст]

Текшерилүүчү группадагы (ТГ) “ЖАС Теремок” балдар бакчасынын балдары 10(6 жаш) бала сабактын салттуу программаларын алышты, ага ден соолукту чыңдоочу, ден соолукту сактоочу педагогикалык технологиялар кошулган жок. Эксперименттелүүчү группада(ЭГ) ошол эле балдар бакчасынын балдары 10 (5 жаш) бала болуду, алар балдардын ден соолугун чыңдоочу, ден соолук сактоочу педагогикалык технологиялар киргизилген программаны пайдаланышты.

Мектепке чейинки курактагы балдардын ден соолугун чыңдоочу педагогикалык технологиялардын эффективдүүлүгүн баалоо үчүн изилдөөнүн төмөнкүдөй методдору пайдаланылды:

Медициналык кароо балдарды экспериментке чейин жана кийин анын дене боюндагы өзгөрүүлөрдү аныктоо үчүн.

Сергек жашоо образына окуткан педагогдордун ишинин эффективдүүлүгүн аныкташ үчүн экспериментке чейин жана кийин сергек жашоо образынын эрежелерин билер-билбеси боюнча **балдарды тестирлөө**.

Балдардын ден соолугун чыңдоо боюнча педагогдордун ишинин эффективдүүлүгү жөнүндө пикирлерин аныктоо үчүн экспериментке чейин жана кийин балдардын **ата-энелерин тестирлөө**.

Сандык натыйжалар. Балдардын экспериментке чейинки жана кийинки медициналык кароосу эксперименттелүүчү группада, текшерилүүчү группага караганда,

балдардын дене-бойлук абалында бир топ маанилүү өзгөрүүлөр табылды. Атап айтканда, эксперименттелүүчү группада дене-бой активдүүлүгүнүн бир топ бийик деңгээли, дене-бой даярдыгынын эң жакшы көрсөткүчү жана бүтүндөй организмдин абалынын жакшырганы катталды.

Сергек жашоо образынын эрежелерин билер-билбеси боюнча балдарды тестирлөө эксперименттик группадагылардын сергек жашоо образын бир топ терең түшүнөрүн жана аны күндөлүк турмушунда колдоно аларын көрсөттү. Мындан тышкары, балдардын когнитивдик көңүл буруу, эс тутум, кеп сыяктуу жөндөмдүүлүктөрүнүн жакшырганы байкалды. Ошондой эле эки группадагы балдардын стресстик деңгээлдерине иликтөөлөр жүргүзүлдү. Эксперименттик группадагы балдар, текшерилүүчү группадагыларга караганда, стресстик деңгээлди көп сезишкен эместигин натыйжалар көрсөттү. Балким бул эксперименттик группадагы балдардын чоңдордон кошумча колдоо алганына жана стресстик кырдаалдардан чыга билгенине байланыштуу чыгар.

Диссертацияны жазыш үчүн биз мектепке чейинки курактагы балдардын ден соолугун чыңдоочу педагогикалык технологиялар темасына арналган бир катар илимий макалаларды жана басылмаларды, ошондой эле Бишкек шаарынын “ЖАС Теремок” балдар бакчасында мектепке чейинки курактагы балдар менен иштегенде педагогикалык технологияларды пайдалануунун негизинде жүргүзүлгөн өз изилдөөлөрүбүздүн натыйжаларын пайдаландык. Балдардын ден соолугун чыңдоочу педагогикалык технологияларды пайдалануунун натыйжасында балдардын дене-бой абалы жакшырды, дене-бой даярдыгынын, шамдагайлыгынын жана чыдамкайлыгынын жакшырганы ачып берилди.

Социалдык көндүмдөрдү өнүктүрүү. Балдардын ден соолугун чыңдоочу педагогикалык технологияларды пайдалануу балдардын социалдык көндүмдөрүн өнүктүрүүгө, коммуникативдик көндүмдөрүн жакшыртууга, коллективдүү өз ара аракетти өнүктүрүүгө, ошондой эле өзүн өзү көзөмөлдөөнүн жана өзүн өзү жөнгө салуунун деңгээлин жогорулатууга түрткү берет.

Балдардын мотивациясын жогорулатуу. Балдардын ден соолугун чыңдоочу педагогикалык технологияларды пайдалануу алардын сергек жашоо образына мотивациясын жогорулатууга, балдардын дене-бой көнүгүүлөрүнө кызыгуусун калыптандырууга, активдүү дем алууга жана жакшы тамактанууга алып келди.

Балдардын ден соолугун жакшыртуу. “Ден соолукту сактоочу чөйрө” педагогикалык технологиясын пайдаланып, сабак өткөрүлдү, ал өзүнө бакубаттантуучу ишмердик үчүн шарттарды түзүүнү, сергек жашоо образын калыптандырууну, ден соолукту сактоочу чөйрөнү түзүүнү жана оюн технологияларын пайдаланууну камтыйт. Балдардын дене-бой жана психикалык абалынын бир топ жакшырганын натыйжалар көрсөттү. Изилдөөнүн жүрүшүндө балдардын ден соолугунун көрсөткүчтөрү олуттуу жакшыргандыгы жөнүндө маалыматтар алынды. Маселен, жалпы бой-келбеттин өнүгүүсү жакшырды, ден соолуктун жөлөнмө-кыймылдама системасы бекемделди, чыдамкайлык өстү жана жүрөк-кан тамыр системасы бакубаттанды. Ушундан балдардын маанайы жакшырды, алар көбүрөөк активдүү жана шайыр боло башташты, алардын өзүн өзү баалоосу жана өздүк тартиби жогорулады. Мурда жүргүзүлгөн изилдөөлөр дагы мектепке чейинки курактагы балдардын ден соолугун чыңдоодо педагогикалык технологиялардын эффективдүүлүгүн ырастайт. Атап айтканда, О. Н. Василенко, Н. Г. Лукьянович. (2015) методикасына таянып айтсак, **“Йоганын жана**

пилатестин элементтери менен оюн” педагогикалык технологиясын пайдалануу, мектепке чейинкилердин ден соолугун чындап, алардын бой-келбеттик сапатын өнүктүрүүгө түрткү берерин жана ийкемдүүлүгүн, координациясын жана балансын өнүктүрүүгө жардам кыларын, ошондой эле стресстин басаңдашына жана азайышына алып келерин биз жүргүзгөн изилдөө көрсөттү. Төмөндө мектепке чейинки курактагы балдар үчүн йоганын жана пилатестин элементтери менен оюндун бир нече мисалы келтирилди:

1. “Гүлдүк дем алуу”. Балдар тегерете отуруп, дем алышат, алар гүлдү үйлөп толтуруп, үйлөп чыгарып жаткандай элестетишет. Дем алганда колду өйдө көтөрүшөт, дем чыгарганда колду төмөн түшүрүшөт.

2. “Чымчык отуруш”. Балдар бир бутуна турат, экинчисин тизеден бүгөт да, жогору көтөрөт, өздөрүн чымчык болуп калдык деп элестетишет. Анан буттарын алмаштырып, көнүгүүнү кайра кайталашат.

3. “Кеме”. Балдар чалкасынан жатышат, буттарын тизеден бүгөт да колу менен кармап жогору көтөрөт. Анан өздөрүн кемедегидей элестетишип, чайкалышат.

4. “Дарак”. Балдар бир бутуна турат, экинчи бутун көтөрүп, аны биринчи бутунун санына коёт. Алар колдорун бирге көкүрөктөрүнүн алдына кармап, өздөрүн дарак деп элестетишет.

5. “Көпөлөк”. Балдар полго отурат, малдаш урунгандай тизелерин бүгүп, аларды эки жакка багыттап отурат, тамандары бири-бирине тийип турат. Алар колдорун тизелерине коюп, өздөрүн канаттарын жайган көпөлөктөрдөй элестетишет.

Ошентип, мектепке чейинки курактагы балдардын ден соолугун чыңдоодо педагогикалык технологияларды пайдалануу эффективдүү экенин эксперименталдык изилдөөлөр көрсөттү. Балдардын дене-бой жана психологиялык жактан толук баалуу өнүгүшүн камсыз кылуу үчүн мектепке чейинки мекемелердин билим берүү процессине ден соолукту сактоочу технологияларды киргизүүнүн зарылдыгын натыйжалар ырастап жатат. Боголюбова О. А. (2018). Мектепке чейинки курактагы балдардын ден соолугун чыңдоочу педагогикалык технологиялар. Азыркы билим берүү: тенденциялар жана перспективалар.

Эксперименталдык группада окуган балдардын келбет-бой формасы бир топ жакшырганын эксперименталдык изилдөөлөрдүн натыйжалары да көрсөттү. Окуу жылынын башталышында жана аягында өткөрүлгөн дене-бойдун сапатын тестирилөөнүн натыйжалары боюнча эксперименталдык жыйынтык болду.

Мектепке чейинки курактагы балдар менен ден соолукту сактоочу ишти жүргүзүү боюнча толук жаткан методикалык рекомендациялар бар. Ошолордун ичинен өзгөчө эффективдүү жана популярдуу методдордун бири дене маданиятынын жана спорттун комплекстүү сабактарын пайдалануу болуп саналат. Бул сабактар балдардын келбет-бой формасын жакшыртканга эле жардам бербестен, ошондой эле алардын сергек жашоо образын калыптандырат. Ден соолукту сактоочу иштин дагы бир маанилүү элементи болуп балдардын бакубат тамактануусунун уюштурулушу эсептелет. Тарбиячылар балдардын тамагынын сапаттуу жана ар түрдүү болушуна, ошондой эле алардын туура тамактануусуна жана тамактануу гигиенасын сакташына көз салыш керек. Ден соолук сактоочу иштин маанилүү элементи – таза абада оюндарды жана көңүл ачууларды уюштуруу. Бул балдардын ден соолугун чыңдайт, алардын иммунитетин жана маанайын көтөрөт. Таза абада оюндарды уюштуруу дагы балдардын өнүгүшүнө жана алардын социалдык көндүмдөрүнүн калыптанышына көмөк көрсөтөт. Андан тышкары, мектепке чейинки курактагы балдардын

ден соолугун бекемдөө үчүн такай медициналык кароолорду жана консультацияларды өткөрүү, ошондой эле балдарды гигиенанын негиздерине жана өз ден соолугу жөнүндө кам көрүүгө үйрөтүү маанилүү (Булак: А.Г.Гогоберидзе, О.В.Солнцева. (Мектепке чейинки педагогика окутуунун жана тарбиянын негизги методтору) берүүдө ден соолукту сактоочу ишмердик боюнча методикалык рекомендациялар"). Жалпысынан мектепке чейинки курактагы балдардын ден соолугун чындоону эффективдүү жүргүзүү үчүн комплекстүү ыкманы пайдалануу зарыл.... Мектепке чейинки курактагы балдардын ден соолугун чындоочу сабактарды өткөрүү боюнча конкреттүү методикалык рекомендациялар пайдаланылган педагогикалык технологияларга жана сабактардын конкреттүү максаттарына жараша ар кандай болушу мүмкүн. Мындай принциптердин бири - бул ар бир балага жеке мамиле. Анткени ар бир бала уникалдуу жана дене-боюнун, психикасынын өнүгүшүнүн өз өзгөчөлүгү, ошондой эле өз кызыкчылыгы жана муктаждыгы бар. Ошондуктан ден соолукту чындоо боюнча сабактарда ар бир баланын жеке өзгөчөлүгүн эске алуу жана алардын кызыкчылыгына жана мүмкүнчүлүктөрүнө ылайык келген сабактарды жана көнүгүүлөрдү тандоо маанилүү. Булак: Балдардын ден соолугу жана билим берүүнү өнүктүрүүнүн улуттук институту (БДБӨУИ). Экинчи маанилүү принцип – бул балдардын сабак процессине активдүү катышуусу. Балдар окуу процессине өздөрү активдүү катышканда гана жаңы материалды жакшы өздөштүрүшөт жана эстеринде сактап калышат, анан өз алдынча жаңы бир нерселерди изилдөөгө жана ачууга мүмкүнчүлүк алышат. Ошондуктан ден соолукту чындоо боюнча сабактарда өз ден соолугун өз алдынча изилдегенге, оюн ойногонго, көнүгүүлөрдү аткарганга ж.б. мүмкүнчүлүк берген маанилүү. Дагы бир принцип – бул материалды берүүдөгү системдүүлүк жана ырааттуулук. Балдар жаңыдан билгендерин, көнгөндөрүн акырындап өздөштүрүп, өздөрүнүн дене-бой жана психикалык ден соолугун жакшыртуу үчүн, ден соолукту чындоо боюнча сабактар системдүү жана ырааттуу болушу абзел. Ошондуктан ден соолукту чындоо боюнча сабактарда тапшырмалардын жана көнүгүүлөрдүн ырааттуулугун, байланышын көзөмөлдөө маанилүү.

Констатациялоочу эксперименттин максаты – балдардын ден соолугун чындоочу педагогикалык технологияларды пайдалануунун деңгээлин ачуу.

Ушул этапта диагностикалык тапшырмалар, көрсөткүчтөр жана критерийлер менен сунушталган критериалдык-диагностикалык инструментарий иштелип чыккан. Системдүүлүк түшүнүгүнүн маңызын (Балдардын жашоо образына жана ден соолугуна таасир берүүчү педагогикалык технологиялардын элементтерин бир бүтүндүктө кароо жана таанып билүү жөндөмдүүлүгү) жана А. А. Ошкина иштеп чыккан калыптангандыктын критерийлерине жана көрсөткүчтөрүнө таянып, биз педагогикалык технологияларды пайдалануу аркылуу сергек жашоо образы жөнүндөгү билимдин системдүүлүгүнүн көрсөткүчтөрүн аныктадык жана диагностикалык тапшырмаларды тандадык.

Констатациялык эксперимент 5-6 жаштагы балдардын ден соолукту чындоо жөнүндөгү калыптанган системдик билимдеринин деңгээлин ачып көрсөтүүгө мүмкүнчүлүк берди.

Балдардын көбүндө педагогикалык технологияларды пайдалануу аркылуу жетишилүүчү сергек жашоо образы жөнүндө калыптанган системдик билимдердин ортоңку жана төмөнкү деңгээлдери басымдуулук кылат. Бул балдардын педагогикалык технологияларды пайдалануу аркылуу ишке ашуучу сергек жашоо образы жөнүндө элестүшүнүктөрү жетишерлик эмес, м.а. ден соолук сергек жашоо образынын айрым бир

элементтерине көз карандылыгы жөнүндө алардын үстүрт билими бар. Алардын элестетүүлөрүндө жеке өзү жана коом пайдаланган предметтер жөнүндөгү түшүнүктөрүнүн аралашып кеткени байкалат. Алардын баалуулук ориентациясы көбүнчө вербалдык деңгээлде калат. Кээде башкалардын жүрүм-турумун баалоого келгенде балдар жаңылышат.

Изилдөөнүн констатациялык этабынын натыйжалары педагогикалык технологияларды пайдалануу аркылуу жетишилген сергек жашоо образы жөнүндөгү системдик билимдерди калыптандыруу боюнча атайын уюштурулган ишти жүргүзүү зарылчылыгын күбөлөп турат.

Калыптандыруучу эксперимент педагогикалык технологияларды пайдалануу аркылуу ишке ашуучу сергек жашоо образы жөнүндө 5-6 жаштагы балдардын системдик билимдерин калыптандыруу максатында эксперименттерди уюштурууну жана мазмунун эксперименталдык текшерүүнү иштеп чыгууга багытталган.

Калыптандыруучу эксперимент үч этаптан турду:

1-этап – сергек жашоо образынын ар бир элементине эксперименттерди иштеп чыгуу.

2-этап – мектепке чейинкинин өзүнүн демилгелүү жана активдүү принциптерин эске алып, баланын улуулар менен биргелешкен ишмердигиндеги эксперименттерди ишке ашыруу.

3-этап – эксперименталдык ишмердикти педагогикалык технологияларды пайдалануу аркылуу ишке ашуучу сергек жашоо образы жөнүндөгү билимдердин бүтүндүк системасын камсыз кылган ишмердиктин башка түрлөрү менен айкалыштыруу.

Эксперименталдык иштин констатациялык жана көзөмөлдүк стадияларын салыштыруудан алынган көзөмөлдүк кесиндинин жалпы натыйжаларынын анализи биз жүргүзгөн изилдөө ишинин эффективдүүлүгү жөнүндө кабарлап турат. Сергек жашоо образынын системдик билимдериндеги сапаттык өзгөрүүлөрдүн негизги көрсөткүчү сергек жашоо образынын элементтеринин иерархиялуулук курулушу жана көз карандылыкты түшүнүүнүн өзгөрүшү болуп калды. Бала сергек жашоо образынын маанисин баалаганга, ар кандай ишмердиктин түрлөрүнүн маңызын калыптоого багытталганын ачып бергенге, сергек жашоо образын кармануу маселелери боюнча активдүү жана өзүнчө ой жүгүрткөнгө, оюн айтканга, оорунун алдын алуучу ыкмаларды тандап алганга жөндөмдүү.

Изилдөө натыйжалары. Эксперимент жана маалыматтарды талдоо аяктагандан кийин, төмөнкү натыйжалар алынды:

1. **Физикалык өнүгүү:** Педагогикалык технологияларды колдонгон эксперименталдык топтун балдары контролдук топко салыштырмалуу кыймыл көндүмдөрүн, координациясын жана чыдамкайлыгын өнүктүрүүдө жакшы жыйынтыктарды көрсөтүштү.

2. **Психикалык абал:** Эксперименталдык топтун балдары бир кыйла туруктуу психикалык абалга ээ болгон, тынчсыздануу азыраак болгон жана өзүнө көбүрөөк ишенген.

3. **Социалдык адаптация:** Эксперименталдык топтун балдары коомго оңой көнүп, теңтуштары менен баарлашып, достору көбөйүп, кызматташуу жөндөмдөрүн көрсөтүштү

Ошентип, эксперименталдык изилдөөлөрдүн натыйжалары мектепке чейинки курактагы балдардын ден соолугун чыңдоодо педагогикалык технологияларды пайдалануу эффективдүү болорун ырастап турат. Мындай ыкма дене-бойлук активдүүлүктү жогорулатууга, дене-бойдун даярдыгын жакшыртууга жана сергек жашоо образынын эрежелерин билүүгө көмөк көрсөтөт. Андан тышкары мындай технологияларды пайдалануу

балдардын стрессти жеңүүсүнө жана алардын когнитивдик жөндөмдүүлүктөрүнүн жакшырышына алып келет.

Колдонулган адабияттар:

- 1.Использование здоровьесберегающих технологий в образовательном процессе дошкольного учреждения. Теоретические аспекты / Сост. О. Н. Василенко, Н. Г. Лукьянович. – Мн.: МГУМК, 2007. – с. 11.
2. . Здоровьесберегающие педагогические технологии : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. А. М. Митяева. – М.: Издательский центр «Академия», 2010. – 192 с.
3. Яцына, Е. В. Педагогические технологии укрепления здоровья детей дошкольного возраста в процессе оздоровительной работы. //Молодой ученый, (10) -2015, 739-742
4. Детство: Примерная образовательная программа дошкольного образования / Т. И. Бабаева, А. Г. Гогоберидзе, О. В. Солнцева и др. - СанктПетербург : ООО «Издательство «детство-пресс», 2014. - 280 с.
5. Смирнов Н. К. Здоровье сберегающие технологии и психология здоровья в школе. – М: АРКТИ, 2005.-320 с.Смирнов Н. К.
6. Авдулова Т. П. Личностная и коммуникативная компетентности современного дошкольника: учебное пособие / Т. П. Авдулова, Г. Р. Хузева. - Москва : Прометей, 2013. - 138 с.
7. Деркунская, Ошкина А.А.: Игровая образовательная деятельность дошкольников.// Учебно-методическое пособие.//изд. Педагогическое образования -2016 -102ст
Подробнее: <https://www.labyrinth.ru/books/469655/>
8. Гогоберидзе А.Г., О.В.Солнцева. //Мектепке чейинки педагогика окутуунун жана тарбиянын негизги методтору/ Питер-2013 г. 67ст.

УДК.373.2

DOI 10.33514/ВК-1694-7711-2023-1(2)-100-104

Кумашова Аида Анаркуловна

Талас мамлекеттик университети, педагогика кафедрасы, ага окутуучу

Кумашова Аида Анаркуловна

Таласский государственный университет, кафедра педагогики, старший преподаватель

Kumashova Aida Anarkulovna

Talas State University, Department of Pedagogy, Senior Lecturer

**ЧЫНЫГЫ ТУРМУШТУК КЫРДААЛДАРДАГЫ ТЕКСТТИК МАСЕЛЕЛЕРДИ
ЧЫГАРУУ АРКЫЛУУ ОКУУЧУЛАРДЫН ЛОГИКАЛЫК ОЙ-ЖУГУРТУУСҮН
ӨСТҮРҮҮ**

**РАЗВИТИЕ ЛОГИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ УЧАЩИХСЯ ЧЕРЕЗ РЕШЕНИЕ
ТЕКСТОВЫЕ ЗАДАЧИ В РЕАЛЬНЫХ ЖИЗНЕННЫХ СИТУАЦИЯХ
DEVELOPMENT OF STUDENTS' LOGICAL THINKING THROUGH SOLVING
TEXT PROBLEMS IN REAL LIFE SITUATIONS**